Hiperakuzi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hiperakuzi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22976

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Hiperakuzi Ölçe?i, i?itsel bir rahats?zl?k olan hiperakuzinin (seslere kar?? a??r? hassasiyet) ?iddetini ve bireyin ya?am kalitesi üzerindeki etkilerini ölçmek amac?yla kullan?lan psikometrik bir araçt?r. Bu spesifik giri?, ölçe?in orijinal versiyonu olan **Khalfa Hiperakuzi Ölçe?i**'nin (KHÖ) Türkçeye uyarlanmas? çal??mas?n? temsil etmektedir. Uyarlama, Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde 2017 y?l?nda tamamlanm?? bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir.

Uyarlama süreci, ölçe?in Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilmesi için gerekli dilsel ve kültürel e?de?erlik çal??malar?n? içermektedir. Ölçe?in temel amac?, klinik ortamlarda **hiperakuzi** tan?s? koyma, semptomlar?n ?iddetini derecelendirme ve uygulanan tedavilerin etkinli?ini objektif olarak izleme imkan? sunmakt?r.

Anahtar Kelimeler

Hiperakuzi, Khalfa Ölçe?i, ??itme Bozukluklar?, Psikometri, Psikometrik Uyarlama, Odyoloji, Ses Hassasiyeti.

Yazarlar

Murat Erinç (Uyarlayan)

Amaç

Hiperakuzi Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanmas?ndaki birincil amaç, Türkiye'deki odyoloji ve psikiyatri alanlar?nda çal??an uzmanlar için, **hiperakuzi** hastalar?n?n öznel deneyimlerini standardize edilmi? bir ?ekilde de?erlendirebilecekleri, kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamakt?r. Orijinal Khalfa Ölçe?i, hiperakuzinin duygusal ve davran??sal etkilerini ölçmekte uluslararas? düzeyde kabul görmü? bir araçt?r.

Bu uyarlama, literatürdeki bo?lu?u doldurarak Türk popülasyonuna özgü klinik ara?t?rmalar?n ve epidemiyolojik çal??malar?n yap?lmas?n? te?vik etmi?tir. Ölçek, sadece semptomlar?n varl???n? de?il, ayn? zamanda ses hassasiyetinin günlük ya?am aktiviteleri üzerindeki yaratt??? yükü de nicel hale getirmeyi amaçlamaktad?r.

Yap?

Ölçek, temelde **hiperakuzi** ile ili?kili öznel s?k?nt?y? ve seslere kar?? geli?tirilen a??r? tepkileri ölçen çok boyutlu bir yap?y? de?erlendirir. **Hiperakuzi**, sadece fiziksel bir i?itsel e?ik dü?üklü?ü olarak de?il, ayn? zamanda sesler kar??s?nda geli?en anksiyete, irritasyon, öfke ve kaç?nma

ARABPSYCHOLOGY.COM

davran??lar? gibi psikolojik ve duygusal bile?enleri de içeren karma??k bir durumdur.

Orijinal Khalfa Ölçe?i, bu yap?lar? genellikle farkl? faktörler alt?nda toplar. Uyarlanan Hiperakuzi Ölçe?i'nin de bu yap?sal bütünlü?ü korumas? beklenir. Bu boyutlar, bireyin seslere kar?? ne kadar tahammülsüz oldu?unu ve bu tahammülsüzlü?ün sosyal etkile?imlerini, i? hayat?n? ve genel refah?n? ne ölçüde olumsuz etkiledi?ini belirlemeye yard?mc? olur.

Geçerlik

Türkçeye uyarlama çal??malar?nda, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? gerçekten ölçtü?ünü kan?tlamak için **geçerlik** çal??malar? kritik öneme sahiptir. Erinç (2017) taraf?ndan yap?lan yüksek lisans tezinde, ölçe?in yap? geçerlili?inin (faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle uyumu) ve kriter geçerlili?inin (di?er ilgili ölçeklerle korelasyonunun) incelenmi? olmas? gerekmektedir.

Kaynak referansta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama sürecinin ba?ar?l? kabul edilmesi için çeviri sonras? dilsel e?de?erlik testlerinin yan? s?ra, istatistiksel geçerlik analizlerinin de yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, Türkçeye çevrilen maddelerin orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? do?ru bir ?ekilde yans?tt???n? gösterir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in ölçümlerinin zaman içinde tutarl?l???n? ve iç bütünlü?ünü ifade eder. Uyarlama çal??mas? kapsam?nda, ölçe?in maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarl? oldu?unu gösteren iç tutarl?l?k katsay?s? (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanm?? olmal?d?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, maddelerin ayn? temel yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Ek olarak, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verip vermedi?ini gösteren test-tekrar test güvenirli?i analizleri de **psikometrik** aç?dan zorunludur. Bu güvenilirlik sonuçlar?, ölçe?in klinik uygulamada tekrarl? de?erlendirmeler için uygunlu?unu ve istikrar?n? kan?tlar.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malar?n?n en önemli a?amalar?ndan biri **Faktör Analizi**dir. Bu analiz, orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n (faktör say?s?n?n ve maddelerin faktörlere da??l?m?n?n) Türkçe versiyonunda korunup korunmad???n? istatistiksel olarak test eder. Genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) teknikleri kullan?l?r.

E?er faktör yap?s? Türk kültürü ve dilinde de orijinal ölçekle uyumlu ç?karsa, ölçe?in yap? geçerlili?i desteklenmi? olur. Bu, ölçe?in farkl? kültürlerdeki **hiperakuzi** deneyimini tutarl? bir ?ekilde ölçebildi?ini gösteren temel bir psikometrik kan?t sunar. Bu analizlerin sonuçlar?, ölçe?in puanlama ve yorumlama k?lavuzunun olu?turulmas?nda esas te?kil eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Questionnaire)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce/Frans?zca (Orijinal Khalfa Ölçe?i)

Popülasyon Grubu: Klinik ve Genel Popülasyon

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkçeyi anlayan ve konu?an bireyler.

Test Metodolojisi: Maddeler, bireyin seslere kar?? verdi?i tepkileri ve ya?ad??? duygusal s?k?nt?y? sorgular. Genellikle Likert tipi veya ikili (evet/hay?r) derecelendirme format? kullan?l?r.

Anahtar Kelimeler

Murat Erinç, Marmara Üniversitesi, ??itme Hassasiyeti, Kulak Ç?nlamas?, Odyoloji, Ses Tahammülsüzlü?ü, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: muraterinc@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü (Uyarlama Kurumu)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017 (Türkçeye Uyarlama Y?l?)

Kullan?m ?zinleri ve Ücret: Ölçek, yay?mlanmam?? bir yüksek lisans tezi kapsam?nda uyarlanm??t?r. Akademik veya klinik kullan?m için öncelikle sorumlu yazar Murat Erinç ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullan?m için orijinal Khalfa Ölçe?i sahiplerinin izinleri gerekebilir.

Kaynaklar

Erinç, M. (2017). *Khalfa Hiperakuzi Ölçe?inin Türkçeye Uyarlanmas?* (Yay?mlanmam?? Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Hiperakuzi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu nedenle maddeler buraya eklenememi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM